

การปรับตัวของชุมชนบริเวณด้านชายแดนตะวันตกของประเทศไทย
อันเนื่องมาจากการเปิดเสรีสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา
The Communities' Adaptation
from the Republic of the Union of Myanmar's Liberalisation
in Western Border Area of Thailand

สุชาติพิทย์ ชวนะเวสสกุล¹ และปกรณ์ เมฆแสงสวย¹
Sutatip Chavanavesskul and Pakorn Meksangsouy

บทคัดย่อ

การเปิดเสรีสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาส่งผลให้เกิดนโยบายการพัฒนาของประเทศไทย โดยเฉพาะการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานบริเวณแนวชายแดนตะวันตกของประเทศไทย เพื่อรองรับการลงทุนด้านเศรษฐกิจการค้า ชุมชนชายแดนตะวันตกมีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ได้แก่ เส้นทางคมนาคมขนส่งทั้งรถ-ราง-เครื่องบิน สถานประกอบการ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว สาธารณสุข ฯลฯ งานวิจัยนี้จึงมีจุดประสงค์เพื่อหาศึกษาการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของชุมชนบริเวณด้านชายแดนตะวันตกของประเทศไทย จากการเปิดเสรีของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ผลการวิจัย พบว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเปิดเสรีสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาต่อชุมชนชายแดนตะวันตกของไทยมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงเชิงบวกนั้นมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่างๆ ให้กับชุมชนชายแดนตะวันตกของไทย

¹อาจารย์ ดร. ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ
Lecturer, Department of Geography, Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University, Bangkok.
Corresponding Email: such2305@gmail.com

ระบบเศรษฐกิจของชุมชนที่ดีขึ้น และชาวบ้านมีโอกาสและช่องทางในการทำงานและการเพิ่มเศรษฐกิจครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ฯลฯ ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงเชิงลบคือ มีปัญหาความพลุกพล่านเพิ่มขึ้นภายในชุมชน มีคนต่างถิ่นเข้ามาในฐานะนั้กลงทุน และนักท่องเที่ยวมากขึ้น เกิดการแพร่กระจายสิ่งผิดกฎหมายต่างๆ และการแพร่ระบาดของโรคในคน สัตว์ และพืชเข้าสู่ชุมชนมากขึ้น ฯลฯ ดังนั้น ชุมชนชายแดนตะวันตกของประเทศไทยจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และสามารถรองรับการเปิดเสรีของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาได้ โดยผู้นำของชุมชน ผู้แทนกลุ่มต่างๆ ในชุมชน และหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ตามแนวชายแดน ต้องมีบทบาทและแจ้งให้ชุมชนได้รับทราบข่าวสารต่างๆ จากภาครัฐ พร้อมเปิดโอกาสและนำชุมชนเข้ารับรู้ เรียนรู้ ร่วมทำความเข้าใจ และปฏิบัติตามกฎ เกณฑ์ ระเบียบต่างๆ พร้อมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโครงการต่างๆ ของภาครัฐ เพื่อเป็นการความเท่าเทียมสร้างความพร้อมให้กับชุมชน

คำสำคัญ: การปรับตัวของชุมชน, ด้านชายแดนตะวันตกของประเทศไทย, การเปิดเสรีสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

Abstract

Republic of the Union of Myanmar's liberalization policy leads to Thailand's development policy. Particularly in infrastructure's projects have been initiating in order to support increasing of investment projects in western border area of Thailand. Many infrastructure projects have been being constructed such as transportation projects (roads, rails, and airports), entrepreneurships, industries, tourism, public health, etc. This research aims to explore changing of communities in western border area of Thailand and their adaptation after Republic of the Union of Myanmar's liberalization policy. This research conducts by using focus group interview with public and private sectors, who are major stakeholders, in the border areas.

Results from this research find that changing of communities can represent both of positive and negative effects. The positive effects relates to

an improvement of infrastructure, better of community's economy, and better quality of life. On the other hand, the negative effects involve with a chaos in community, more illegal activities, and infectious diseases towards human, animals, and plants can be traced. Thus, communities along the border areas need to adapt themselves in order to handle with Republic of the Union of Myanmar's liberalization policy. Head of community and its representatives as well as staffs from related sections have to take action among these changes. In addition, people from communities can be partaked with public sector in order to understand with regulations and laws that implement in the areas. These methods enhance strengthen for people in communities to deal with any changes in their area.

Keywords: Communities adaptation, Western border area of Thailand, the Republic of the Union of Myanmar's liberalisation

บทนำ

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาขาดเสถียรภาพทางการเมืองมาเป็นระยะเวลายาวนาน ตั้งแต่ตกเป็นประเทศราชของอังกฤษ อีกทั้งมีการต่อสู้กันเองของชนกลุ่มน้อยต่างๆ ที่ต้องการปกครองตนเอง มาตั้งแต่ พ.ศ. 2505 ทำให้นานาประเทศเข้าใจว่าสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาปิดประเทศแต่นานาประเทศยังคงให้ความสนใจและติดตามข่าวสารตลอดเวลา ในขณะที่ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านมีอาณาเขตติดต่อ ยังคงมีการไปมาหาสู่ของชุมชนแบบเครือข่าย มีการค้าขายแดนและการเอื้อเฟื้อทางด้านสาธารณสุขให้กับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาโดยตลอด จวบจนเกิดปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ได้มีการอพยพของชาวเมียนมาเข้าเป็นแรงงานในไทยทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย มากกว่าล้านคน (นสพ.แนวหน้า, 2555) และเกิดกระแสเรียกร้องประชาธิปไตยในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาจนถึงปัจจุบันที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีการเลือกตั้งและมีการจัดตั้งรัฐบาลขึ้นโดยพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (เอ็นแอลดี) ของนางอองซาน ซูจี ส่งผลให้นานาประเทศทั่วโลกเริ่มเข้าลงทุนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเพิ่มขึ้น (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, 2557) ในขณะเดียวกันสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเริ่มให้เสรีเกี่ยวกับการค้าการลงทุนกับประชาชนในประเทศมากขึ้น การเปิดเสรีของ

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาจึงยังคงแตกต่างจากการเปิดเสรีของประเทศอื่นๆ (สุทธิสุนทรานุรักษ์, 2554) เพราะการค้าการลงทุนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมายังคงขึ้นกับกฎ เกณฑ์ ข้อบังคับ ที่ไม่ใช่เพียงจากรัฐบาลกลางหากยังขึ้นกับชนกลุ่มน้อยที่กำกับดูแลในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะบริเวณชายแดนของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาที่มีกลุ่มชนกลุ่มน้อยที่หลากหลายเป็นจำนวนมาก

การเปิดเสรีของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเปรียบเสมือนการเปิดจุดเชื่อมต่อทางด้านตะวันตกของประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอินโดจีน เป็นการเพิ่มความเข้มแข็งให้ประชาคมอาเซียนในระดับโลก ในขณะที่เดียวกันสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่อาเซียน โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการขยายฐานเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียนและระดับโลก ได้แก่ การพัฒนาท่าเรือน้ำลึกทวายเพื่อการขนส่งสินค้าสู่ภูมิภาคเอเชียกลางและยุโรป การพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่งให้เชื่อมต่อถึงชายแดน เพื่อรองรับการเชื่อมต่อจากประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบของประเทศ ในขณะที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบด้านที่ตั้งและโครงข่ายการคมนาคมที่เชื่อมต่อภูมิภาคอาเซียน ส่งผลให้ประเทศไทยมีนโยบายและแผนพัฒนาภูมิภาคตะวันตกของประเทศเพิ่มมากขึ้น (บางกอกบิชนิวส์, 2555) เพื่อพัฒนาประเทศเป็นศูนย์กลางด้านธุรกิจการค้า โลจิสติกส์ และการท่องเที่ยว (ชมพูนุท ทับทิมชัย, 2557) โดยเร่งปรับปรุง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นและสามารถสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าการลงทุน ทั้งพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวต่อไป ให้สามารถเชื่อมโยงชายแดนของประเทศจากฝั่งตะวันออกจรดตะวันตกและเหนือจรดใต้ การยกระดับจุดผ่อนปรนและการเปิดจุดผ่านแดน การกำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยเฉพาะด้านทิศตะวันตกของประเทศที่ติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (เชิญ ไกรนรา, 2557) ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อหาการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของชุมชนบริเวณด้านชายแดนตะวันตกของประเทศไทยจากการเปิดเสรีสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

แนวทางการปรับตัวของชุมชนบริเวณแนวชายแดนตะวันตกของประเทศไทย ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการเปิดเสรีสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศไทย ภายหลังจากก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย

ขอบเขตในการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเปิดเสรีสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีทั้งผลดีและผลเสียต่อชุมชนชายแดนของประเทศไทย จึงเป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของชุมชนบริเวณด่านชายแดนตะวันตกของประเทศไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา คือ ศึกษาบริเวณชุมชนชายแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และเป็นจุดผ่านแดนถาวรหรือจุดผ่อนปรนระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาใน 5 จังหวัดภาคตะวันตกของไทย ได้แก่ 1) จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีจุดผ่อนปรน จำนวน 5 จุด ใน 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองใต้แก่ บ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา และห้วยอมน้ำเพียงดิน ตำบลผาบ่อง อำเภอขุนยวม ได้แก่ บ้านห้วยต้นนุ่น ตำบลแม่เงา อำเภอแม่สะเรียง ได้แก่ บ้านเสาหิน ตำบลเสาหิน และอำเภอสบเมย ได้แก่ บ้านแม่สามแลบ ตำบลสามแลบ 2) จังหวัดตาก มีด่านถาวร จำนวน 1 จุด คือ อำเภอแม่สอด ได้แก่ บ้านริมเมย ตำบลท่าสายลวด 3) จังหวัดกาญจนบุรี มีด่านถาวร 2 จุด ใน 2 อำเภอ คือ อำเภอสังขละบุรี ได้แก่ บ้านพระเจดีย์ ตำบลหนองลู และอำเภอเมืองกาญจนบุรี ได้แก่ บ้านพุน้ำร้อน ตำบลบ้านเก่า 4) จังหวัดราชบุรี มีจุดผ่อนปรน 1 จุด คือ อำเภอสวนผึ้ง ได้แก่ บ้านตะโกกลาง ตำบลสวนผึ้ง และ 5) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีด่านถาวร 1 จุด คือ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ บ้านสิงขร ตำบลคลองวาฬ (สุธาทิพย์ ชวนะเวสสกุล และปรกรณ์ เมฆแสงสวย, 2558)

2. ขอบเขตด้านเวลา เป็นการศึกษาในระยะที่ 2 เป็นการศึกษาสำรวจภาคสนามและสนทนากลุ่มจากภาคประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริเวณแนวชายแดนตะวันตกของประเทศไทย

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ เพื่อหาการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของชุมชนบริเวณด่านชายแดนตะวันตกของประเทศไทย ซึ่งเป็นทั้งจุดผ่านด่านถาวรและจุดผ่อนปรน สำหรับการสัญจรไปมาเพื่อการค้าตั้งแต่ระดับท้องถิ่นด้านสินค้าอุปโภคบริโภคและยารักษาโรคที่จำเป็นเพื่อช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม จนถึงระดับเพื่อการค้า การท่องเที่ยว ใช้ยานพาหนะสัญจรไปมา

4. ขอบเขตด้านประชากร คือ ประชาชนหรือผู้แทนประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ศึกษา โดยเป็นการขยายผลการศึกษาต่อจากการศึกษาในระยะที่ 1 (พ.ศ. 2557) ที่ศึกษาเกี่ยวกับหน่วยงานที่กำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาของพื้นที่ หรือเป็นหน่วยงานที่รับนโยบายจากรัฐบาลมาปฏิบัติ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลนคร สำนักโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด สำนักงานจังหวัด สำนักงานท่องเที่ยวจังหวัด ฯลฯ

วิธีดำเนินการวิจัย

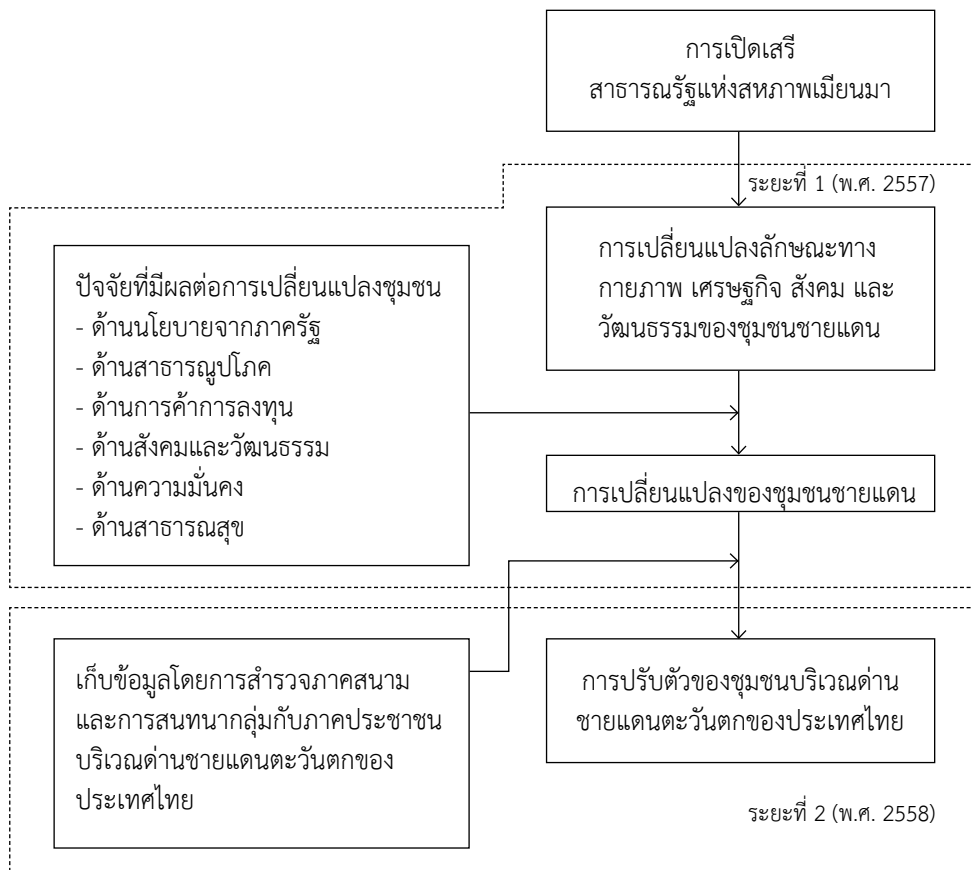
ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลในการวิจัย

1.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม นโยบาย การพัฒนา และวัฒนธรรม จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และจากการสำรวจภาคสนาม บริเวณด้านเปิดถาวรและจุดผ่อนปรนทางการค้าตามแนวชายแดนตะวันตกของประเทศไทย (จากการศึกษาระยะที่ 1 พ.ศ. 2557)

1.2 งานสำรวจภาคสนามและการสนทนากลุ่มกับภาคประชาชนบริเวณด้านชายแดนตะวันตกของประเทศไทย

2. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้ใช้ฐานข้อมูลจากการศึกษาในระยะที่ 1 (พ.ศ. 2557) และใช้วิธีประสานติดต่อขอความร่วมมือ พร้อมส่งโครงการ วัตถุประสงค์ และประเด็นสำคัญในการสนทนากลุ่มให้กับภาคประชาชนบริเวณด้านชายแดนตะวันตกของประเทศ ได้ศึกษาและทำความเข้าใจล่วงหน้าอย่างน้อย 2 สัปดาห์ ทั้งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละพื้นที่ศึกษาจะมีประชาชนหรือผู้แทนประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รวมสนทนากลุ่ม จำนวน 7-10 คน ดังนี้

3.1 จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้ 3.1.1) หย่อมบ้านน้ำเพียงดิน ตำบลผาป่อง และบ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง สนทนากลุ่มร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ประกอบการโรงแรมและรีสอร์ท และผู้แทนชาวบ้าน 3.1.2) บ้านห้วยต้นนุ่น บ้านประตูเมือง ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม สนทนากลุ่มร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้แทนกลุ่มรถขนส่งสินค้า 3.1.3) บ้านเสาหิน ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง สนทนากลุ่มร่วมกับกำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยสารวัตรกำนัน สารวัตรและ ผบ.หมูงาน (ป) สถานีตำรวจภูธรเสาหิน และผู้แทนชาวบ้าน และ 3.1.4) บ้านแม่สามแลบและบ้านห้วยกองภาค ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย สนทนากลุ่มร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าหน่วยประสานงานชายแดนไทย-พม่า ประจำพื้นที่ 2 (นพพท.2) หัวหน้าและอาสาสมัครกองร้อยทหารพรานที่ 36 และกลุ่มผู้ประกอบการและเรือท่องเที่ยวชายแดน โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 12-15 มกราคม 2559

3.2 จังหวัดตาก ดำเนินการเก็บข้อมูลจากบ้านท่าอาจ บ้านวังตะเคียน บ้านวังตะเคียนใต้ บ้านห้วยม่วง ตำบลท่าสายลวด อำเภอสอตน สนทนากลุ่มร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้แทนกลุ่มอาชีพ และหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารราบที่ 4 จังหวัดตาก โดยดำเนินการในวันที่ 6 กรกฎาคม 2558

3.3 จังหวัดกาญจนบุรี ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

3.3.1 บ้านพระเจดีย์สามองค์ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี สนทนากลุ่มร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้แทนกลุ่มผู้ค้าเฟอร์นิเจอร์ไม้ ผู้แทนกลุ่มผู้ประกอบการโรงแรมและการท่องเที่ยว และผู้อำนวยการ รพสต.บ้านพระเจดีย์สามองค์

3.3.2 บ้านพุน้ำร้อน ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง สนทนากลุ่มร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานชมรมผู้ประกอบการทะเล และผู้แทนกลุ่มผู้ประกอบการค้าชายแดนไทย-พม่า โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 20-21 ตุลาคม 2558

3.4 จังหวัดราชบุรี ดำเนินการเก็บข้อมูลจากบ้านผาปก บ้านห้วยผาก บ้านตะโกล่าง และบ้านทุ่งแฝด ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง สนทนากลุ่มร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต.สวนผึ้ง กลุ่มแม่บ้านสวนผึ้ง และกลุ่มผู้ประกอบการค้าและรับเหมา โดยดำเนินการในวันที่ 22 ตุลาคม 2558

3.5 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินการเก็บข้อมูลจากบ้านด่านสิงขร บ้านทางหวาย บ้านห้วยใหญ่ บ้านสวนขวัญ และบ้านหนองน้ำขาว ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมือง สนทนากลุ่มร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้แทนกลุ่มแม่บ้านด่านสิงขร (อัญมณีและเฟอร์นิเจอร์ไม้) โดยดำเนินการในวันที่ 10 มิถุนายน 2558

4. การจัดทำฐานข้อมูล

จัดทำฐานข้อมูลโดยการนำข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม นโยบายการพัฒนา และวัฒนธรรม จากการศึกษาในระยะที่ 1 (พ.ศ. 2557) มาเป็นพื้นฐานเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อตั้งคำถามในการสนทนากลุ่มร่วมกับภาคประชาชนบริเวณชุมชนชายแดนตะวันตกของประเทศไทย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม เพื่อหาการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวของชุมชนบริเวณด้านชายแดนตะวันตกของไทย

ข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษานี้มีข้อจำกัดในการศึกษา คือ เนื่องมาจากการใช้มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ภายหลังจากการรัฐประหารโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ทำให้เมื่อลงภาคสนามเพื่อดำเนินการสนทนากลุ่ม พบว่า 1) ภาคประชาชนบางกลุ่มในพื้นที่ศึกษามีคำสั่งเรียกประชุมเฉพาะกิจแบบเร่งด่วน และ 2) จากประกาศการห้ามชุมนุมทางการเมืองหรือมั่วสุมตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ทำให้ภาคประชาชนขอเลื่อนนัดหมาย เพื่อป้องกันการทำผิดตามประกาศของ คสช.

ผลการวิจัย

จากการสำรวจภาคสนามและการสนทนากลุ่มร่วมกับภาคประชาชนบริเวณด้านชายแดนตะวันตกของประเทศไทย ดังนี้

1. จังหวัดแม่ฮ่องสอน

จังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นจังหวัดที่มีจำนวนด่านชายแดนมากที่สุดในพื้นที่ศึกษา คือ มีจุดผ่อนปรนทั้งหมด 5 จุด เป็นการเปิดจุดผ่อนปรนเพื่อการค้าชายแดนแบบดำรงชีพ และเพื่อมนุษยธรรมทางการแพทย์ ทุกจุดผ่อนปรนมีเวลาเปิดทำการ 6.00-18.00 น. ของทุกวัน การค้าชายแดน 5 จุดผ่อนปรน ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งสินค้าจะแตกต่างกันขึ้นกับจุดเชื่อมต่อเมืองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาว่าสามารถกระจายสินค้าไปในบริเวณใดของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ได้แก่

1.1) บ้านห้วยผึ้ง ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง เป็นจุดผ่อนปรนที่อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลถึง 800 เมตร บริเวณจุดผ่อนปรนนี้สามารถเชื่อมต่อกับ 15 กิ่งอำเภอหัวเมืองซึ่งเป็นเขตปกครองพิเศษไทยใหญ่ รัฐฉานของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สินค้าส่งออกจากประเทศไทยเป็นสินค้าบริโภคอุปโภค อาทิ น้ำมันพืช อาหารสำเร็จรูป น้ำอัดลม เครื่องนุ่งห่ม โดยเฉพาะเบียร์มีมูลค่าส่งออก 1-2 แสนบาทต่อเที่ยว สภาพถนนลาดยางเดินทางได้ตลอดฤดูกาลมีเพียงช่วง 9 กิโลเมตรซึ่งติดด้วยปัญหากรรมสิทธิ์เขตป่าไม้ มีรถขนส่งสาธารณะ (สองแถว) วิ่งขึ้นลงจากบ้านห้วยผึ้งไปยังจุดผ่อนปรน และบริเวณสันเขตน่านตรวจทหารมีพื้นที่เล็กๆ เป็นจุดจอดรถทั้งพาหนะส่วนตัวและรถขนส่งสาธารณะจอด เพื่อรอการขนถ่ายสินค้า บางผู้ประกอบการทั้งคนไทยและชาวเมียนมามีานพาหนะ 2 คันโดยจอดทั้งทะเบียนไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และจอดรถในแต่ละฝั่งประเทศเพื่อใช้ในการเดินทางในแต่ละประเทศ

1.2) หย่อมบ้านน้ำเพียงดิน ตำบลผาบ่อง อำเภอเมือง ประชาชนบริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ถือบัตรสี (บัตรต่างด้าว) มีความเป็นเครือญาติกับชาวเมียนมาเพราะเป็นกลุ่มไทยใหญ่ด้วยกัน จุดผ่อนปรนมีการปิดบ่อยด้วยเหตุผลความมั่นคงของชาติ การเดินทางของคนไทยเข้าพักค้างได้ตามระยะการรับรองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา แต่ชาวเมียนมาเดินทางเข้าประเทศไทยได้ถึงบ้านห้วยเพื่อและพักค้างได้เพียง 3 วัน หย่อมบ้านน้ำเพียงดินมีระยะทางไกลี่เมืองดอยก่อของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามากกว่าบ้านห้วยต้นนุ่น (ระยะเพียง 3 กิโลเมตร) สภาพเส้นทางเป็นดินลูกรัง การขนส่งสินค้ายังต้องใช้การขนส่งทางเรือเป็นหลัก (ปัจจุบันกำลังมีการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำปาย) ซึ่งต้องล่องเรือต้องทวนกระแสน้ำปาย

ส่งผลให้ต้นทุนการขนส่งเพิ่มขึ้น ทำให้ต้นทุนสินค้ามีราคาแพงกว่าส่งออกจากบ้านห้วยต้นนุ่นเดิมเส้นทางนี้ใช้เพื่อการชักลากไม้สักแต่ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นการซื้อขายไม้ไผ่จากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา แร่พลวง วัว ควาย มูลค่าสินค้าบริเวณนี้มีมูลค่าไม่สูงเท่าด่านแม่สอด จังหวัดตาก หรือด่านแม่สาย จังหวัดเชียงราย และยังพบปัญหาการประสานติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งแบ่งเป็นหลายกลุ่มในการดูแลตามแนวเส้นทางของการขนส่ง อาทิ กลุ่มดาวแดง กลุ่มทหารสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

1.3) บ้านห้วยต้นนุ่น ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวปากะยอนนับถือศาสนาคริสต์ มีที่ตั้งใกล้เมืองหลวงเนปีดอร์ (Nay Pyi Taw) ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เส้นทางคมนาคมฝั่งประเทศไทยกำลังพัฒนาปรับปรุงเส้นทางจากดินลูกรัง 2 ช่องทาง (ไป-กลับ) เป็นถนนลาดยาง 4 ช่องทาง (ไป 2 ช่องทาง กลับ 2 ช่องทาง) และยังคงมีปัญหาด้านกรรมสิทธิ์เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเป็นระยะทาง 9 กิโลเมตร ประเทศไทยส่งออกสินค้าประเภทน้ำมันพืช รองเท้าแตะ เครื่องดื่มน้ำอัดลม นมถั่วเหลือง และเปียร์ซึ่งมีการขนส่งมากกว่า 10,000 ลังต่อวัน ในขณะที่ประเทศไทยนำเข้าพริกแห้ง วัว ควาย ด้วยวิธีคนเดินตอนวัวควายเดินเท้าและเปลี่ยนเป็นทอดๆ เข้ามาจากรัฐบงคลาเทศผ่านสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มายังประเทศไทยผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจะมีด่านตรวจและกักกันเชื้อโรคบริเวณสันเขตแดน ซึ่งหลังผ่านการตรวจโรคจะนำไปขุนเลี้ยงให้มีสภาพอ้วนท้วนขึ้น และส่งไปยังอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และกระจายไปจนถึงประเทศเวียดนาม ด้วยการขนส่งรถบรรทุก มีการเปลี่ยนแปลงในด้านราคาที่ดิน โดยมีนายทุนจากจังหวัดเชียงใหม่ เข้ามาสำรวจพื้นที่และหาพื้นที่ที่มีขนาด 10-20 ไร่ แต่บ้านห้วยต้นนุ่นประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน และไม่ถือครองที่ดินขนาดใหญ่ ส่วนการเปิดจุดผ่อนปรนประชาชนรับทราบเพราะมีหลายหน่วยงานเข้ามาทำการศึกษา สำรวจ รวมถึงการวางผังเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนบ้านห้วยต้นนุ่น แต่ประชาชนยังคงให้ความสนใจเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ และต้องการการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ระบบขนส่งสาธารณะ และสาธารณสุข อาทิ การใช้บริการทางการแพทย์ของประชาชนยังต้องเดินทางไปโรงพยาบาลที่ตัวอำเภอขุนยวม ในขณะที่ไม่มีระบบขนส่งสาธารณะให้บริการ

1.4) บ้านเสาหิน ตำบลเสาหิน อำเภอแม่สะเรียง มีระยะทาง 98 กิโลเมตรถึงชายแดนฝั่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเป็นเส้นทางราบไม่ต้องขึ้นเขา ในขณะที่บ้านเสาหินสภาพเส้นทางสัญจรมีความยากลำบาก ช่องทางแคบต้องขึ้น-ลงเขาชันและโค้งตัดผ่านหน้าผา รวมถึงต้องผ่านข้ามลำห้วยทั้งระยะทางสั้นและยาวหลายจุด แต่จากสันเขตแดนสามารถเข้าสู่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาด้วยระยะทางเพียง 2-3 กิโลเมตร ซึ่งอยู่ในความดูแลของทหารดาวแดง (KNPLF) มีการสร้างโกดังทั้งฝั่งประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

เพื่อใช้เป็นโกดังเก็บสินค้าของผู้ประกอบการที่ไม่สามารถขนข้ามแดนได้ทันในช่วงเวลาเปิด-ปิดของจุดผ่อนปรน เพราะรถขนส่งสินค้าขนาดใหญ่จำเป็นต้องใช้เวลาในการขนสินค้าจากอำเภอแม่สะเรียงในฤดูน้ำหลากถึง 2 วัน สินค้าที่ประเทศไทยส่งออกส่วนใหญ่คือกาแฟกระป๋องนมถั่วเหลือง เบียร์ น้ำตาล ผงชูรส น้ำปลา ซอสปรุงรส รองเท้าแตะ ประชาชนบ้านเสาทินส่วนใหญ่ทำเกษตรกรรม จึงมีความต้องการพัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ปัจจุบันใช้ไฟฟ้าจากแผงโซลาร์เซลล์ของหน่วยราชการ หลายปีที่ผ่านมาผู้เจ็บป่วยหนักมักเสียชีวิตกลางทางถึงแม้บางครั้งได้รับความช่วยเหลือจากกรมทหารพรานที่ 36 ในการขนส่งผู้ป่วยทางเฮลิคอปเตอร์ก็ตาม

1.5) บ้านแม่สามแลบ ตำบลแม่สามแลบ อำเภอสบเมย สภาพเส้นทางสัญจรเป็นถนนปูนซีเมนต์ สภาพดี มีรถขนส่งสาธารณะให้บริการ (แม่สะเรียง-แม่สามแลบ) ประชาชนส่วนใหญ่ถือบัตรสี (บัตรต่างดาว) เป็นชาวกะเหรี่ยงและพูดภาษาไทยไม่ค่อยได้ ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ทำกิน ดังนั้น ประชาชนส่วนใหญ่จึงมีอาชีพรับจ้างทั่วไป โดยรับจ้างขนสินค้าขึ้นลงเรือบริเวณแม่น้ำสาละวิน สินค้าส่งออกของประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นน้ำมันพืช น้ำมันเครื่องยนต์ เบียร์ รองเท้าแตะ ในขณะที่ประเทศไทยนำเข้าหอมกระเทียม พริก วิศวกรรม ซึ่งผู้ค้ารายใหญ่อย่างน้อย 8 รายที่มีพื้นเพอยู่จังหวัดเชียงใหม่เป็นส่วนใหญ่ การขนถ่ายใช้รถยนต์ผ่านสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาลงเรือล่องแม่น้ำสาละวินขึ้นที่ท่าตาดฝั่งของประเทศไทยและขนส่งต่อด้วยรถยนต์ต่อไป การขนส่งต่อวันไม่ต่ำกว่า 300-400 ตัว ยังคงมีการลักลอบซื้อขายสัตว์ป่า ของหนีภาษี เนื่องด้วยสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมายังเป็นเขตควบคุมดูแลของชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่ม อาทิ กะเหรี่ยงพุทธ (DKBA) กะเหรี่ยงคริสต์ (KNU) ไทยใหญ่ อิสลาม เมื่อ พ.ศ. 2554 บ้านแม่สามแลบเริ่มได้รับความนิยมในด้านการท่องเที่ยวในแม่น้ำสาละวินทำให้เกิดการพัฒนาที่พักค้างในรูปแบบเต็นท์ รีสอร์ทขนาดเล็ก และการบริการเรือสำหรับท่องเที่ยวนอกเหนือการขนสินค้า

2. จังหวัดตาก

จังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีด่านผ่านแดนถาวรที่บ้านริมเมย ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด เส้นทางคมนาคมขนส่งมีหลายช่องทางและสภาพดีสามารถรองรับรถบรรทุกสินค้าขนาดใหญ่ได้ การขนถ่ายสินค้ามีทั้งทางบก คือใช้สะพานมิตรภาพไทย-พม่า สามารถป้องกันการค้าสินค้าหนีภาษีและสินค้าผิดกฎหมายได้ดี ในขณะที่การขนสินค้าทางน้ำคือ ใช้เรือล่องแม่น้ำเมย ซึ่งมีท่าเทียบเรือและโกดังสินค้ามากกว่า 23 ท่าตลอดริมแม่น้ำเมย พบว่ามีการลักลอบนำเข้าสินค้าผิดกฎหมายรวมถึงแรงงานข้ามชาติ ซึ่งที่ผ่านมามีการจับผู้กระทำความผิดได้บ่อยครั้ง ส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อยที่ถูกจัดหาโดยนายหน้าทั้งชาวไทยและ

ชาวเมียนมา มีการลักลอบของคนนอกภูมิภาคอาเซียน (กลุ่มตะวันออกกลาง) เข้ามาในรูปแบบของนักท่องเที่ยว มีการเปิดเม็ดเงินดีคอมเพล็กซ์ในฝั่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาซึ่งเป็นการเปิดให้บริการแบบครบวงจร มีร้านค้าปลอดภาษี ภัตตาคาร สนามมวย คาสิโน นวดแผนโบราณ และมีซื้อที่ดินในฝั่งประเทศไทยไว้เพื่อเป็นที่จอดรถและมีเรือข้ามแม่น้ำเมยให้บริการลูกค้าโดยไม่มีการตรวจตราตามพิธีการผ่านแดนหรือศุลกากร เป็นอีกหนึ่งความกังวลของหน่วยเฉพาะกิจกรมทหารราบที่ 4 จังหวัดตาก ที่มีหน้าที่ดูแลความมั่นคงตลอดแม่น้ำเมย รวมถึงปัญหาของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาที่มีหลายกลุ่มกำกับดูแลตลอดแนวแม่น้ำเมย และลึกเข้าไปในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาจากแม่น้ำเมย ส่งผลให้ต้นทุนในการประกอบการเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งจังหวัดตากมีแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนแม่สอด การปรับปรุงและขยายพื้นที่สนามบิน การก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-พม่าแห่งที่ 2 (เอเชียน เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแตนท์, บจก., พีเอสเค คอนซัลแตนท์, บจก., เอ็นริช คอนซัลแตนท์, บจก. และเชนี เอนจิเนียริ่ง คอนซัลแตนท์, บจก., 2557) ส่งผลให้มีผู้ให้ความสนใจในการลงทุนเพิ่มมากขึ้น มีการเปลี่ยนการถือครองที่ดินเพิ่มสูงขึ้นส่วนใหญ่เป็นคนอำเภอเมืองตาก และคนนอกพื้นที่จากจังหวัดเชียงใหม่และกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้ราคาที่ดินเพิ่มสูงขึ้นกว่าราคาประเมินกลางและมูลค่าของที่ดินจริง อีกทั้งยังส่งผลให้เกิดการขยายตัวของเมืองรวดเร็ว มีการลงทุนของหลายกลุ่มห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่

3. จังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีด่านผ่านแดนถาวร 1 ด่านและจุดผ่อนปรนที่กำลังยกระดับเป็นด่านผ่านแดนถาวร 1 ด่าน ได้แก่

3.1) ด่านพระเจดีย์สามองค์ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี โดยสินค้านำเข้าส่งออกยังคงเหมือนอดีตที่ผ่านมา คือ เฟอร์นิเจอร์ไม้ เครื่องประดับ อัญมณี เครื่องปรุงรส เครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลม เครื่องชูกำลัง ภายหลังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเปิดประเทศมากขึ้น ยอดการส่งออกสูงถึง 100 ล้านบาท และเริ่มมีธุรกิจท่องเที่ยวในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเพิ่มขึ้น มีรูปแบบการท่องเที่ยวแบบบริษัทนำเที่ยว ซึ่งมีขนาดกลุ่มนักท่องเที่ยวตั้งแต่ขนาดรถตู้ถึงขนาดรถนำเที่ยว 2 ชั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากจังหวัดใกล้เคียงกาญจนบุรีและกรุงเทพมหานคร และแบบผ่านชมรมท่องเที่ยวของชุมชนซึ่งเป็นการจัดตั้งโดยชุมชนกันเอง ปัจจุบันพบปัญหาการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว (เอเชียน เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแตนท์, บจก. และสแปน คอนซัลแตนท์, บจก., 2548) ราคาที่ดินสูงกว่าราคาประเมินจริงโดยเริ่มสูงตั้งแต่เริ่มมีกระแสข่าวว่ามียุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่บริเวณด่าน และปัญหาจากการจัดการท่องเที่ยว ได้แก่ การแย่งลูกค้า แย่งครัวเรือนนักท่องเที่ยว ไกด์เถื่อน มาตรฐานของรถนำเที่ยว

การจ่อรถนักท่องเที่ยวทำให้เกิดการจราจรติดขัดบริเวณหน้าด่าน รวมถึงปริมาณน้ำไม่เพียงพอให้บริการนักท่องเที่ยว และปัญหาขยะล้นจากการท่องเที่ยว

3.2) จุดผ่อนปรนบ้านพุน้ำร้อน ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง เน้นการเดินทางข้ามแดนของประชาชน เพราะจุดผ่อนปรนบ้านพุน้ำร้อนได้รับงบประมาณการพัฒนาเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการพัฒนาเส้นทางคมนาคม ไฟฟ้า และน้ำประปา เพื่อผลักดันให้เกิดการเชื่อมต่อกับโครงการทำเรื่อน้ำลิกทวายของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (เชียว ไกรนรา, 2557; ไพนอล ดีไซน์ คอนซัลแตนท์, บจก., 2556; ศูนย์ผู้นำธุรกิจเพื่อสังคมแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ, 2555) รวมถึงโครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนบ้านพุน้ำร้อน ส่งผลให้ราคาที่ดินมีการขยับตัวเพิ่มสูงขึ้นถึง 10 เท่าจากราคาประเมินจริง ส่วนใหญ่นักลงทุนต้องการเข้ามาลงทุนด้านอุตสาหกรรมและโลจิสติกส์ ปัจจุบันปัญหาที่พบคือ ประชาชนมีความตื่นตัวในเรื่องของการยกระดับด่านชายแดน แต่ยังคงขาดความรู้เรื่องพิธีการต่างๆ ยังคงค้าขายแบบวิถีดั้งเดิมทำให้เกิดความขัดแย้งกับผู้ประกอบการชาวเมียนมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระยะเวลาการขนส่ง การรับส่งสินค้าที่ไม่ตรงเวลา การเรียกเก็บค่าสินค้าต่างๆ ประกอบกับกรรมสิทธิ์ในที่ดินของบ้านพุน้ำร้อนยังอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทหารและกรมป่าไม้ รวมถึงเริ่มมีคนต่างถิ่นเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาหลักเล็กขโมยน้อย ยาเสพติด และการผ่านแดนของชาวเมียนมาทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายเพิ่มมากขึ้น ได้มีการจัดตั้งชมรมผู้ประกอบการโดยนำต้นแบบจากจังหวัดระนองมาใช้ เพราะถ้าบ้านพุน้ำร้อนสามารถเปิดด่านถาวรอย่างเป็นทางการจะทำให้การขนส่งสินค้าประเภทอาหารทะเลมีระยะทางสั้นขึ้นกว่าจังหวัดระนองเป็นการเชื่อมโยงระหว่างทวาย-บ้านพุน้ำร้อน-เมือง 3 สมุทร (สมุทรปราการ-สมุทรสาคร-สมุทรสงคราม) และยิ่งเชื่อมต่อไปยังนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง-มาบตาพุด

4. จังหวัดราชบุรี

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดที่มีจุดผ่อนปรนการค้าชายแดน และกำลังได้รับการผลักดันให้ยกระดับเป็นด่านชายแดนถาวร 1 ด่าน คือ จุดผ่อนปรนบ้านตะโกกลาง ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง เส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าสู่ชายแดนทั้งฝั่งประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามีความลาดชันสูงและกำลังพัฒนาปรับปรุงและขยายเส้นทาง มูลค่าสินค้าไม่สูงมากนัก เพราะสินค้าส่วนใหญ่เป็นอาหารและของใช้ในชีวิตประจำวัน (ที.พี.ซี.เน็ตเวอร์ค, บจก., 2544) การดูแลในฝั่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมายังคงเป็นกะเหรี่ยงคริสต์ (KNU) เส้นทางในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาสามารถเชื่อมต่อบ้านพุน้ำร้อน จังหวัดกาญจนบุรีได้แต่สภาพเส้นทางสัญจรยังอยู่ในสภาพไม่ดี พบว่าประชาชนไทย อาที บ้านทุ่งแฝด บ้านผาปก บ้านตะโกกลาง และบ้านตะนาวศรี ได้เข้าไปอาศัยในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเพื่อทำ

การเกษตรกรรม โดยการเข้าพักอาศัยในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาเป็นรูปแบบของ การรับรองสถานภาพร่วมระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลสวนผึ้งกับหน่วยควบคุมในบริเวณ นั้นของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีโครงการพัฒนาตลาดการค้าชายแดนโดยเปิดให้มีการจับจองพื้นที่ตลาด แต่พบว่ามีการผูกขาดโดยเจ้าของเพียงคนเดียวซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลใน ท้องถิ่น อีกทั้งการนำเข้าอาหารทะเลจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมายังถูกจำกัดโควตา ในขณะที่ชุมชนฝั่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามีขนาดเล็กและมีกำลังซื้อน้อยกว่าชุมชน บ้านพุน้ำร้อน การเดินทางเข้าสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมายังคงมีอุปสรรคคือ ยานพาหนะ ยังไม่สามารถข้ามเข้าไปได้ ปัจจุบันพบว่ายังมีการลักลอบนำเข้ารถยนต์และสินค้า ผิดกฎหมายเข้าประเทศไทย รวมถึงการมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินของบ้านตะโกกลางยังอยู่ภายใต้ การกำกับดูแลของทหาร กรมป่าไม้ ราชพัสดุ และกรมธนารักษ์ ทำให้ผู้ประกอบการ นักลงทุน ยังไม่กล้าเข้ามาลงทุนด้วยเรื่องความไม่เสถียรในกรรมสิทธิ์การถือครองที่ดิน

5. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดที่มีการผลักดันให้เกิดจุดผ่านแดนถาวร ด้านสิงขร บริเวณบ้านไร่เครา ตำบลคลองวาฬ แต่ปัจจุบันประสบบังคับติดปัญหาการรับรองของทั้งสอง ประเทศร่วมกัน ด้านสิงขรจึงเป็นเพียงด่านเดียวในประเทศไทยที่ได้รับการยกระดับเป็นจุด ผ่านปรนพิเศษ (เปิดเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2558) (พิสุทธ์ เทคโนโลยี, บจก., 2556) คือมี สถานะคล้ายจุดผ่านแดนถาวร แต่อุญาตให้ผู้ถือหนังสือเดินทางและวีซ่าของสาธารณรัฐแห่ง สหภาพเมียนมาเข้าพักค้างในประเทศไทยได้ จำนวน 1 คืน 2 วัน และเข้าได้ถึงอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในขณะที่ประเทศไทยมีหนังสือเดินทางสามารถเข้าได้ถึงเมืองมะริด จำนวน 6 คืน 7 วัน และหากมีการทำวีซ่าจะสามารถเข้าพักค้างได้นานถึง 14 วัน ทั้งนี้ การข้ามแดนของชาวไทยและชาวเมียนมายังคงเป็นแบบเข้าไป-เย็นกลับยังไม่มีที่พักค้าง แต่เริ่มมีบริษัทนำเที่ยวทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ประมาณ 3-4 ผู้ประกอบการ นำเข้าไปท่องเที่ยวยังเมืองมะริดแบบพักค้าง เพราะเส้นทางจากด่านสิงขรสู่เมืองมะริดต้องใช้ เวลาในการเดินทางโดยรถบัสถึง 7 ชั่วโมง ทำให้ไม่สามารถเดินทางไปกลับได้ทันในวันเดียว ซึ่งเส้นทางจากคมนาคมในประเทศไทยจากถนนเพชรเกษมถึงด่านมีสภาพดีรถบรรทุกขนาดใหญ่สามารถสัญจรสวนทางได้สะดวก เพราะเดิมเส้นทางนี้ใช้ในการขนสินแร่จากสาธารณรัฐ แห่งสหภาพเมียนมาผ่านด่านสิงขรไปสู่โรงงานอุตสาหกรรม และมีการปรับปรุงขยายให้มี ความกว้างถึง 20 เมตร บริเวณด่านมีนโยบายพัฒนาศูนย์ราชการ การปรับปรุงและขยับ ตำแหน่งตลาดการค้าชายแดนถอยห่างออกจากด่านบนเนินย้ายลงมายังบริเวณด้านล่าง และมีตลาดการค้าชายแดนถึง 4 แห่งมีความคึกคักในช่วงเทศกาลและวันหยุดสุดสัปดาห์ ส่งผล

ให้เศรษฐกิจของชุมชนบ้านไร่เคราและชุมชนโดยรอบดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันส่งผลให้พื้นที่มี
คนแปลกหน้าเข้ามามากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาหลักเล็กขโมยน้อย ยาเสพติดประเภทยาไอซ์และ
กระท่อมถูกนำเข้ามาผ่านทางสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมา การเกิดอุบัติเหตุจากการสัญจรของ
ยานพาหนะที่ใช้ความเร็วเกิดกฎหมายกำหนด การเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์การถือครองที่ดิน
ทำให้ราคาที่ดินเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับปัญหาเรื่องค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในประเทศไทยส่งผล
ให้ผู้ประกอบการบางรายย้ายฐานผลิตเข้าไปเช่าที่ในสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาแทน
รวมถึงปัญหาการเข้าแดนแบบถูกกฎหมายแต่ไม่กลับตามระยะเวลาที่กำหนด ทำให้กลายเป็น
คนเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ดังตัวอย่าง การผ่านพิธีการบริเวณด่านสิงขร
แจ้งความจำนงเพื่อไปโรงพยาบาล แล้วเปลี่ยนถ่ายยานพาหนะกลางทาง ซึ่งมีอัตราค่าใช้จ่าย
จะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับจังหวัดปลายทางของประเทศไทย ชาวเมียนมาต้องจ่ายค่าจ้างต่อคน
เมื่อเดินทางถึงอำเภอหัวหินประมาณ 5,000 บาท เดินทางถึงจังหวัดราชบุรีประมาณ 7,000 บาท
แต่การผ่านด่านสิงขรเพื่อไปจังหวัดราชบุรีเริ่มลดน้อยลง เพราะจังหวัดราชบุรีเปิดจุดผ่อนปรน
บ้านพุน้ำร้อน ทำให้ชาวเมียนมาเลือกไปเช่าบริเวณด่านดังกล่าวมากขึ้น ส่วนผู้ขับยานพาหนะ
จะได้รับค่าตอบแทนประมาณ 600 บาทต่อคนต่อเที่ยว

ผลการเปลี่ยนแปลงจากการเปิดเสรีสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาในพื้นที่ศึกษาสรุป
ได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปลี่ยนแปลงจากการเปิดเสรีสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาในพื้นที่ศึกษา

จังหวัด	โครงสร้างพื้นฐาน	การเติบโตทางเศรษฐกิจ	สังคมและวัฒนธรรม	สาธารณสุข (การระบาด)	ความผูกพันภายในชุมชน	การจราจร	การลักเล็กขโมยน้อย	การเปลี่ยนกรรมสิทธิ์การ ถือครองที่ดิน-ราคาที่ดิน	การลักลอบนำเข้าคน-สิ่ง ของผิดกฎหมาย	ยาเสพติด	สิ่งแวดล้อม (ขยะ ฝุ่น)	ความไม่เพียงพอของ สาธารณสุขบุคคล-บริการ
แม่ฮ่องสอน	+	+	0	-	0	0	0	0	-	-	-	-
ตาก	+	+	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-
กาญจนบุรี	+	+	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-
ราชบุรี	+	+	0	0	0	0	0	0	-	0	-	-
ประจวบคีรีขันธ์	+	+	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ + การเปลี่ยนแปลงเชิงบวก 0 ไม่มีการเปลี่ยนแปลง - การเปลี่ยนแปลงเชิงลบ

การเปิดเสรีสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาไม่ใช่สาเหตุเดียวที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบริเวณชุมชนชายแดนตะวันตกของประเทศไทย แต่ยังมีสาเหตุอื่นๆ ได้แก่ นโยบายของภาครัฐของประเทศไทย และการเปิดอาเซียน ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเป็นหลัก กล่าวคือ เกิดการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเบื้องต้น ได้แก่ เส้นทางคมนาคม สาธารณูปโภค สาธารณูปการ สถานประกอบการที่พัก และบริษัทนำเที่ยว แต่ในทางกลับกัน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนตามแนวชายแดน เพราะความเป็นเครือญาติของคนในพื้นที่ชุมชนชายแดนทั้งสองประเทศ และการมีนโยบายให้จังหวัดชายแดนของประเทศ เป็นจังหวัดคู่ขนานกับจังหวัดหรือเมืองที่อยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น จึงมีการสานสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกันอยู่เป็นประจำในระดับชุมชน โรงเรียน หน่วยงานระดับท้องถิ่น

ทั้งนี้ การปรับตัวของชุมชนชายแดนตะวันตกของประเทศไทยมีการรับรู้ถึงการเข้าสู่อาเซียน แต่ไม่รู้สึกว่าจะต้องดำเนินชีวิตแตกต่างจากวิถีชีวิตดั้งเดิมมาก เห็นว่าเปลี่ยนแปลงเพียงโรงเรียนและสถานที่ราชการที่เด่นชัด ส่วนการเปิดเสรีของสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมานั้น ชุมชนเห็นว่าเป็นการขยายโอกาสเดิมที่มีอยู่ให้มากขึ้น เป็นการกระจายโอกาสในวงกว้าง เพิ่มช่องทางการประกอบอาชีพ มีการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่างๆ ให้ชุมชน ซึ่งผู้นำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ผู้นำกลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มอาชีพ รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานและอยู่ร่วมในชุมชนบริเวณชายแดน ทำหน้าที่เป็นผู้เข้ารับฟังนโยบายจากส่วนกลาง และนำมาชี้แจงและทำความเข้าใจกับชุมชนของตน เตรียมความพร้อมชุมชนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ประกอบกับแจ้งความจำเป็น ความต้องการ และข้อจำกัดของชุมชนให้กับหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังตัวอย่าง 1) บ้านห้วยต้นนุ่น ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกิดการระบาดของโรคปากเท้าเปื่อยในสัตว์เลี้ยงของหมู่บ้าน ซึ่งมีสาเหตุจากการนำเข้าโคกระบือผ่านทางหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านและชุมชนได้ร้องขอให้ด่านกักกันสัตว์แม่ฮ่องสอนเข้าดูแลการขนย้ายโคกระบือโดยให้มีการตรวจโรค ฉีดวัคซีนป้องกันโรค กักกันสัตว์อย่างน้อย 7 วัน โดยให้มีการตรวจตราตั้งแต่บริเวณสันเขตก่อนเดินทางผ่านหมู่บ้านไปยังคอกกักสัตว์ของราชการที่พื้นราบเพื่อกักกันต่ออีกอย่างน้อย 7 วัน หรือการร้องขอให้สาธารณสุขเข้าตรวจโรค ฉีดวัคซีน และให้ความรู้กับคนในชุมชน เนื่องจากการกลับมาระบาดของโรคมาลาเรียในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา 2) บ้านพระเจดีย์สามองค์ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี หน่วยงานท้องถิ่นได้เข้าให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ และการบริหารจัดการต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้แก่ชมรมท่องเที่ยว เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการประกอบอาชีพ และสามารถนำเที่ยวในสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาได้ถูกต้อง

สรุปและข้อเสนอแนะ

ชุมชนชายแดนตะวันตกของประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาอย่างยาวนาน ทั้งแบบเครือญาติและคู่ค้าทางธุรกิจ ตั้งแต่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาไม่เปิดเสรีมากเท่าปัจจุบัน การค้าการลงทุนบริเวณชายแดนมีตั้งแต่ธุรกิจแบบวิถีชาวบ้านขนาดเล็กๆ จนถึงธุรกิจขนาดใหญ่สามารถเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ที่ผ่านมาจะมีปัญหาและอุปสรรคต่างๆ แต่ภาครัฐของประเทศไทยได้เล็งเห็นว่า บริเวณชายแดนตะวันตกมีความสำคัญสามารถเชื่อมโยงไปยังภูมิภาคเอเชียกลางซึ่งเป็นตลาดการค้าขนาดใหญ่อีกแห่งหนึ่ง ส่งผลให้ภาครัฐมีการนโยบายและโครงการพัฒนาต่างๆ บริเวณชุมชนชายแดนเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้แก่ นโยบายยกระดับตลาดค้าชายแดนแบบวิถีชาวบ้านเป็นจุดผ่อนปรนการค้า จากจุดผ่อนปรนการค้าชายแดนเป็นด่านผ่านแดนถาวร ในพื้นที่ที่มีศักยภาพที่จะสามารถพัฒนาได้ นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน นโยบายการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมขนส่งจากภาคตะวันออกสู่ตะวันตก ด้วยระบบรถ-ราง-เรือ และรัฐบาลไทยมุ่งเจรจาทำความตกลงร่วมมือกับรัฐบาลของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและชนกลุ่มน้อยปกครองตนเอง ทั้งระดับประเทศคือแบบรัฐต่อรัฐ จังหวัด-เมืองคู่ขนาน และความเป็นเครือญาติ เพื่อสร้างเสถียรภาพทางการค้า การลงทุน ระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศไทย

ภาครัฐของไทยเร่งแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากนโยบายและโครงการพัฒนาของรัฐที่มีต่อการเปิดเสรีสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและการเปิดอาเซียน พร้อมกับการเชิญผู้นำชุมชนผู้แทนชุมชน กลุ่มอาชีพ และผู้ประกอบการ เข้าร่วมประชุม ชี้แจง อธิบาย เกี่ยวกับนโยบายแผนงานต่างๆ พร้อมรับฟังข้อคิดเห็นจากชุมชนชายแดนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในแต่ละโครงการของภาครัฐ เพื่อให้ชุมชนเข้าใจและเตรียมพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคต ดังนั้น ภาครัฐควรเร่งให้เกิด 1) การใช้ผังเมืองชายแดนหรือผังเมืองเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อควบคุมการขยายตัวของเขตเมืองอย่างไร้ทิศทางและการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สามารถควบคุมได้ ได้แก่ การบุกรุกพื้นที่ของรัฐ อาทิจากพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่สาธารณะประโยชน์ (นสล.) 2) มีมาตรการป้องกันชุมชนชายแดน โดยการจัดตั้งจุดบริการเบ็ดเสร็จ (one stop service) บริเวณด่านให้มีกองตรวจคนเข้าเมือง หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารราบหรือนาวิกโยธิน ด้านศุลกากร สาธารณสุข ปศุสัตว์ ฯลฯ เพื่อตรวจคน สิ่งของ สัตว์พืช ที่ถูกนำเข้ามาจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค

อาชญากรรมต่างๆ ได้แก่ ยาเสพติด การค้าประเวณี การข่มขืนของผู้กระทำความผิด ฯลฯ

3) การเจรจาความร่วมมือแบบรัฐต่อรัฐในด้านต่างๆ ได้แก่ การเจรจาระหว่างรัฐกับรัฐเกี่ยวกับการค้าการลงทุน โดยรัฐเป็นตัวแทนผู้ประกอบการรายย่อยต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความไม่เสถียรทางการเมือง กฎระเบียบ เกณฑ์ และพิธีการต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงตามรัฐบาลของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและชนกลุ่มน้อยปกครองตนเอง การพัฒนาศักยภาพของสถานพยาบาล โดยเฉพาะในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาให้สามารถบริการทางการแพทย์ ควบคุมป้องกันโรคระบาด โรคติดต่ออุบัติซ้ำและอุบัติใหม่ที่ประเทศไทยสามารถควบคุมได้ เพื่อเป็นการป้องกันการข่มขืนเพื่อฟุ้งเฟื่องทางการแพทย์และสาธารณสุข 4) จัดให้หน่วยงานของรัฐเข้าให้ความรู้ ทำความเข้าใจ และเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนในพื้นที่เข้าใจในทิศทางเดียวกัน และให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และปราบปรามการลักลอบเข้าเมืองของบุคคลและสินค้าที่ผิดกฎหมายต่างๆ และ 5) เตรียมความพร้อมให้กับชุมชนและกลุ่มคนภายนอกชุมชนที่เข้าไปในพื้นที่ เข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ได้แก่ พิธีการผ่านแดน ศุลกากร การประกอบกิจการค้าการลงทุน รวมถึงกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อป้องกันการเกิดความไม่เข้าใจระหว่างกันและส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณเงินแผ่นดิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปี 2558 และขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2557). **รอบรู้เรื่องการลงทุนในอาเซียน : สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์**. กระทรวงพาณิชย์. กรุงเทพฯ.

ชมพูนุท ทับทิมชัย. (2557). “ไทย” จะเป็นศูนย์กลาง “โลจิสติกส์” อาเซียน ถ้า... **ประชาชาติธุรกิจออนไลน์**. อ้างใน มติชนรายวัน 14 พฤษภาคม 2557. สืบค้นจาก

<http://www.prachachat.net>

- เชิญ ไกรนรา. (2557). การพัฒนาด้านศุลกากรชายแดนภาคตะวันตกเชื่อมโยงกับประเทศ
เมียนมาร์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- _____. (2557). ความก้าวหน้าการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเมืองชายแดนใน
จังหวัดกาญจนบุรีเชื่อมโยงกับภาคตะวันออกและรัฐกะเหรี่ยงของประเทศเมียนมาร์.
กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ที.พี.ซี.เน็ตเวอร์ค, บจก. (2544). รายงานขั้นต้น (Inception Report) โครงการศึกษา
ความเหมาะสมและวางผังพัฒนาพื้นที่ชายแดนบริเวณช่องตะโกปิดทอง และช่องห้วย
คอกหมู อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. กรุงเทพฯ. ถ่ายสำเนา.
- แนวหน้า, นสพ. (2555). แร่งงานพม่าในไทย เมื่อเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.
3 สิงหาคม 2555. สืบค้นจาก <http://www.thai-aec.com>
- พิสุทธ์ เทคโนโลยี, บจก. (2556). โครงการศึกษาความเหมาะสมของโครงการพัฒนาด่านสิงขร
ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
กรุงเทพฯ. ถ่ายสำเนา.
- ไพนอล ดีไซน์ คอนซัลแตนท์, บจก. (2556). โครงการวางผังชุมชนชายแดนบ้านพุร้อน
ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี. รายงานฉบับย่อสำหรับผู้
บริหาร งานศึกษาพื้นที่ต่อเนื่องจากชุมชนชายแดนบ้านน้ำพุร้อน. กรุงเทพฯ:
สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดกาญจนบุรี.
- ศูนย์ผู้นำธุรกิจเพื่อสังคมแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ. (2555).
รายงานการศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งด้านศุลกากร ณ บ้านพุร้อน อำเภอเมือง
จังหวัดกาญจนบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2554). การค้าชายแดน : บทบาทและ
ความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย. แผนงานสร้างเสริมนโยบายสาธารณะที่ดี (นสธ.)
ฉบับที่ 7. หน้า 1-4.
- สุทธิ สุนทรานุรักษ์. (2554). เปิดประตูสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: พม่าเปิดเมือง.
กรุงเทพฯ: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน.

สุธาทิพย์ ชวนะเวสสกุล และปกรณ์ เมฆแสงสวย. (2558). ผลกระทบจากการเปิดเสรีประเทศ
เมียนมาร์ที่มีต่อชุมชนบริเวณด่านชายแดนตะวันตกของประเทศไทย. **โครงการประชุม
วิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 5, 3** กรกฎาคม 2558. กรุงเทพฯ.

บางกอกบิชนิวส์. (2555). ทวาย พม่า และท่าเรือน้ำลึก เชื่อมเส้นทางขนส่งพม่า-ไทย.

องค์ความรู้ “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”. 13 มีนาคม 2555. สืบค้นจาก

<http://www.thai-aec.com>

เอเชียน เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์, บจก., พีเอสเค คอนซัลแตนท์, บจก., เอ็นริช

คอนซัลแตนท์, บจก. และเซเน เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์, บจก. (2557).

เอกสารประกอบการประชุมเพื่อนำเสนอแนวทางเลือกและผลการคัดเลือก

แนวทางเลือกที่เหมาะสมของโครงการ (การประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 1) โครงการสำรวจ

และออกแบบสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ 2 อ.แม่สอด พร้อมโครงข่าย. กรุงเทพฯ:

สำนักสำรวจและออกแบบ กรมทางหลวง.

เอเชียน เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์, บจก., สเปน คอนซัลแตนท์, บจก. (2548). **โครงการ**

วางและจัดทำผังพื้นที่เฉพาะชุมชนด้านพระเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรี.

กรุงเทพฯ: กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย.